Kartet viser hvor de to turene gikk. Kartutarbeidelse: Cartographica AS Kartgrunnlag: Statens kartverk

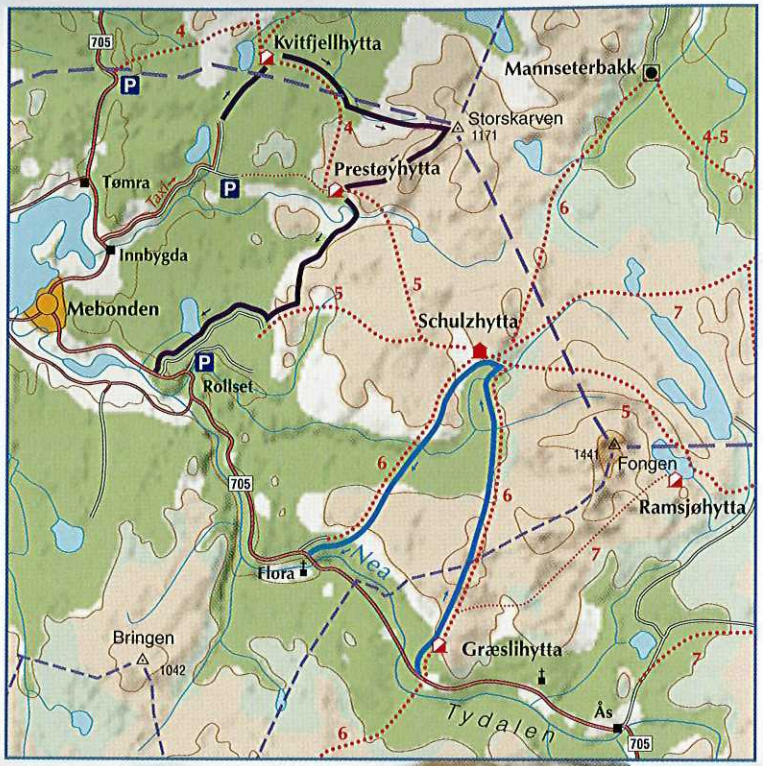

Ut på tur – aldri sur!

Fjortiser i fjellet

Hvordan kommer ti fjortiser på å legge ut på fjelltur?

Tekst og foto: Marte Gammelsæter og Marit Owren

Selvfølgelig kom ideen fra de turglade foreldrene våre. Den var kanskje ikke så seriøst ment, men vi tok utfordringen. De som meldte sin interesse var Solveig, Kjersti, Tronni, Håvar, Magnus, Marit I, Børge, Anders, Marte og Marit O. Sånn hadde det seg at den harde kjerne i Freidigs orienteringsavdelings ungdom havnet på fjelltur i Tydalsfjellene.

Men det krevdes en del planlegging før vi kunne legge av gårde. Ti personer fra 14 til 16 år byr på store forskjeller når det kommer til utholdenhet og erfaring med fjellet. Solveig ble selvoppnevnt tursjef og husmor. Derfor innkalte hun til planleggingsmøte. Aktuelle problemstillinger var transport, lengde på turen og turområder. Med rådgiving fra turvante foreldre fant vi ut at Tydalen var det greieste alternativet. Det gikk buss helt fram, avstandene var ikke for store og hyttene var selvbetjente. Det siste er en stor fordel hvis man er mange og bråkete. Noen regler måtte vi ha: Alle skulle dele ansvaret for hverandre og matlagingen. Foreldrene hadde mange betenkeligheter med å sende oss ut i fjellheimen alene. Hva om noen brakk foten, været ble dårlig eller om vi glemte å skru av gassen? Som et kompromiss skulle Solveigs mor komme en dag etter oss. Høstferien 98 sto vi klare på Trondheim sentralstasjon med fulle sekker og ventet på bussen. Nervøse foreldre vinket farvel til oss idet vi dro.

Med bussen til Græsli

På Græsli gikk vi av bussen. Det hadde allerede begynt å skumre, og det var forvirring om hva vi skulle gjøre. Det viste seg desverre at vi skulle opp den bratteste bakken. Turen var over da vi kom opp bakken. Det tok 50 minutter. Vel framme på Græslihytta installerte vi oss. De mest mørkredde av oss havnet i vedskjulet grunnet plassmangel. Vi var nemlig ikke alene på hytta. Vi prøvde å sosialisere oss med det andre vesenet ved hjelp av kortspill. "Boms i divisjon" falt visst ikke i smak.

Utover kvelden banket det på døren, men ingen viste tegn til å ville komme inn. Den heroiske Magnus ofret seg, og sparket opp døren. Der stod det ingen. Spenningen økte ettersom bankingen fortsatte. Til slutt ble det full enighet om at vi stod overfor en øksemorder. Da hysteriet nådde sitt

Det er greit å bli båret når beina gir etter. Håvar viser gentlemantakter, og Marit I. virker meget fornøyd!

klimaks kunne det andre vesenet fortelle at den samme lyden hadde vært der dagen før. Det var en spade som slo mot veggen. Lettet gikk vi ut og pusset tennene i bekken. Neste morgen talte vi opp. Alle var i live og turen kunne fortsette.

Våte og slitne til Schulzhytta

Med sekkene på ryggen trasket vi i veg. Dette var den store prøven. Turen til

Schulzhytta var vel to mil lang. For å holde humøret oppe sang vi. Sangreportoaret ble raskt oppbrukt, og improvisasjonskunsten ble tatt i bruk.

Etter hvert støtte vi på det som på kartet var en bekk, men som i virkeligheten viste seg å være en elv. Vi fant ingen bro, men vi satset på at et par steiner kunne gjøre samme nytten. Så feil tok vi altså! Kjersti hadde det litt for travelt og plutselig satt hun på rompa midt i elva. Vi andre kom oss mer eller mindre tørrskodde over. Ikke lenge etter traff vi på en ny elv. Denne skulle vise seg å være enda vanskeligere å krysse. Denne gangen var det Marit O som fikk seg en svømmetur. Ikke lenge etter var vi fremme på Schulzhytta. Våte og slitne, men ved godt mot. Her ventet mat og hvile.

Neste dag var hviledagen. Vi sov forholdsvis lenge og leste Se&Hør mens vi spiste frokost. Men ut måtte vi. Marit I og Solveig arrangerte finn-en-taggete-ting-som-begynner-på-E-og-lag-en-visp-av-den-konkurransen.

Vedhugging må til! Her i bua på Schulzhytta. Med øksa: Solveig. Marte står og ser på.

Vispen ble senere brukt til å lage pannekaker. Visse uvante arbeidsoppgaver får man når man er på fjelltur. Alt må vaskes opp for hånd og ved må hugges. Heldigvis hadde vi med oss Magnus. Han oppdaget på denne turen hvor morsomt det kan være å hugge ved. Det var ikke mye vi så til ham den kvelden.

Sivilisasjonen og Flora kafe

Siste dag var det klart for avmarsj til Flora. Etter å ha spist og vasket oss ut av hytta, la vi av gårde. Denne turen viste seg å være lettere enn forventet med masse nedoverbakker. Vi hadde beregnet altfor god tid til bussen, og selv om været var nydelig klarte vi ikke å få Magnus og Kjersti til å senke tempoet. De ville ned til sivilisasjonen og Flora cafe. Dit kom vi. Vi skiftet, spiste, spilte kort og dro ut tida som best mulig. Gnagsårbefengte og slitne kunne vi observere lokalbefolkningens søndagsmiddag. På bussen var alle atter ved godt mot og vi avtalte å dra på tur til Kilimanjaro.

En helg senere kom snøen i Tydalsfjellene, og vi bestemte oss for å dra om sommeren neste gang.

Fjorten med på ny tur

Neste gang ble i slutten av sommerferien 99. Den finansielle situasjonen tilsa at det ikke kunne bli Kilimanjaro denne gangen. Så nok en gang bestemte vi oss for Tydalsfjellene. Denne gangen var ruta Børdal-Kvitfjellhytta-Prestøyhytta-Selbu. Antallet var nå økt til fjorten personer, noe som skulle vise seg å være litt i meste laget. De fire debutantene var: Ingrid, Ragnhild, Mari og Even. Ingen av den opprinnelige gjengen hadde falt fra. Denne gangen tok vi buss til Selbu, og så maxitaxi opp til Børdal. Derfra begynte vi å gå. Selv om vi var fjorten o-løpere på tur, klarte vi å miste kontakten med kartet og ble en smule bekymret for hvordan vi skulle finne denne hytta. Det var nemlig ikke merket løype.

Men etter en times gåing, dukket hytta opp midt i en myr. Da hadde Marte allerede greid å få gnagsår. Et par tøffe jenter fant seg en badekulp, mens vi andre lagde mat.

Neste side, øverst: Sånn kan det gå i blaute myrer (Magnus overlevde heldigvis).

Under: Alle samlet på toppen av Storskarven.

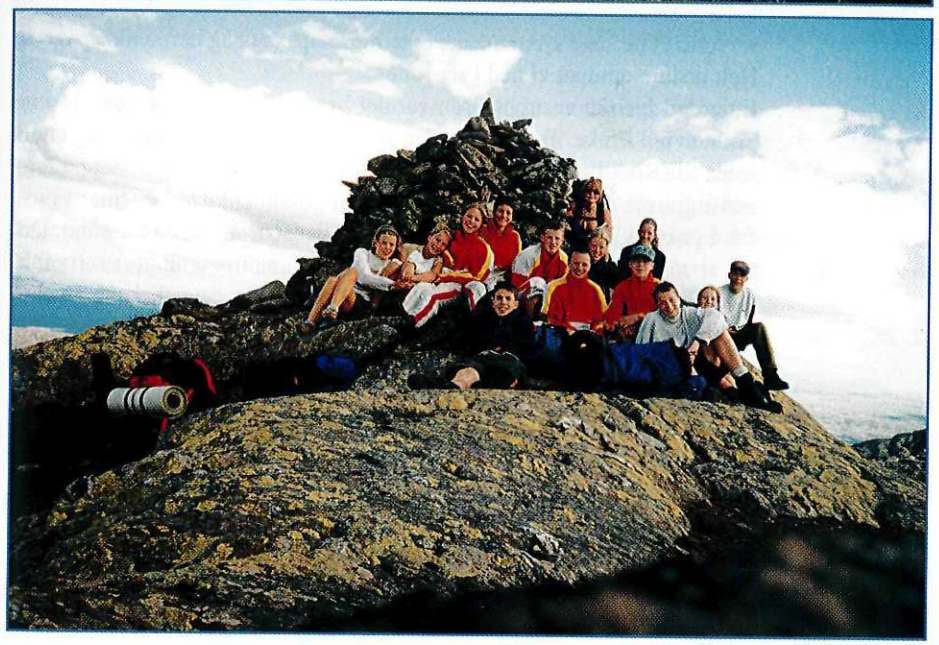

Over Storskarven

Dagen etter var det et fantastisk vær. Solen steikte fra en skyfri himmel. Turen direkte til Prestøyhytta virket litt kort, og siden været var så fint la vi turen om Storskarven. Det tok sin tid før vi nådde toppen, og Børge og Marit var allerede ganske lei. Dessuten måtte vi ha enormt mange drikkepauser og på toppen av det hele tok Magnus et ufrivillig gjørmebad i en våt myr. Moralen er: Ikke kryss blaute myrer med sekk på ryggen. Det var nydelig utsikt fra toppen, men det tok lang tid å komme seg ned til Prestøyhytta. Mange ble veldig slitne og sultne.
Det første vi gjorde da vi nådde fram var å sjekke matlageret. Det var skuffende lite innholdsrikt. Det verste var at det ikke fantes pannekakemix der. Fortvilelsen var enorm. Flere vurderte å gå til Schulz for å hente mix der, men vi slo det motvillig fra oss ettersom det ville ha tatt en hel dag.

Fullt hus på Prestøyhytta

Mens vi vurderte matlagrene kom to gjester til. Det passet litt dårlig, for det var allerede plassmangel. De nykomne fikk boltre seg i annekset, mens i hytta lå vi både i stua og dobbelt opp i flere senger. Til middag serverte vi de siste kjøttkakene, potetmos, lapskaus og hermetikkspagetti. Helt utslitte dumpet vi ned i sengene.
Etter den fysiske anstrengelsen var det bra vi hadde en hviledag. Denne brukte vi til å leke "Boksen går" og spise blåbær. Leken utviklet seg etterhvert til "Rødt lys" og "Fargekongen". Vi ga opp da Håvar landet på ryggen i gjørma under en omgang av "Haien kommer". Da bestemte vi oss for å prøve å lage pannekaker av de ingrediensene vi hadde for hånd. Det vil si mel, bakepulver, smør (riktignok i porsjonspakninger) og vann. Marte og Solveig gjorde en formidabel innsats og pannekakene smakte veldig godt. Særlig med nyrørt blåbærsyltetøy til. Vi pyntet oss med selskapshatter og Kjersti fikk en halvliter cola i syttenårsgave. Etter middag lekte vi morderen i mørket til langt på natt. Bursdagsbarnet brillierte som en utspekulert morder.

Tilbake til Selbu

Vi kom oss av gårde 08.10 neste morgen. Vi fryktet nemlig en lang omvei rundt en elv. Det ble heller ikke mye frokost på oss. Matlageret var ikke dimensjonert for seksten stykker, og vi sender varme tanker til dem

Trangt om plassen på Prestøyhytta! Innerst: Ragnhild, ytterst: Mari.

som har kommet til Prestøyhytta etter oss. Vi hadde nemlig tatt for oss av både matlageret og blåbærene. Vår frykt for elva viste seg å være ubegrunnet, og nok en gang bommet vi på tiden. Den overflødige tiden brukte vi til å spise blåbær og snakke med hyttebeboere. Vedkommende holdt et lengre foredrag om oppussing av hytter. På den siste rasten dro Kjersti fram en overdimensjonert kakeboks full av brownies. Dette var nemlig den ordentlige bursdagen. De siste seks kilometerne var trasking på vei. Det ble mange blåbærraster i veikanten. Ikke alle var like slitne, og noen rykket ifra uten å ha med seg kart. Frustrasjonen hos oss andre var stor da disse dro oss med på en to kilometer lang omvei. Da vi kom fram til sivilisasjonen fant vi oss et stort jorde som vi hvilte oss på mens Solveig ringte etter taxi.
Vi hadde så god tid før bussen kom, at vi dro til Selbu sentrum og satte oss på en kro. Kapasiteten på serveringa ble sprengt da fjorten sultne og slitne ungdommer bestilte pizza. Før bussen kom tok vi også en tur innom godterihylla på Bunnpris. Vi måtte jo ha noe å fylle de tomme sukkerlagrene med.

Det var mye blåbær! F.v. Ingrid, Marit O. og Mari.

Vi kommer tilbake!

Vi føler at vi er en berikelse for fjellet og en variasjon til de vanlige fjellvandrerne. Vi kommer til å fortsette med denne tradisjonen. Å gå i fjellet er sosialt på en helt annen måte. Man har ingen TV eller data til å underholde seg med, det må man gjøre selv. Til de som frykter å møte oss: - hold dere unna Tydalsfjellene neste sommer! Etter det regner vi med at noen har fått seg et førerkort og kan frakte oss til nye spennende steder.

En vintertur til Barnas Naturverden

Av Audun Vigdissønn Nytrø med hjelp av Vigdis Heimly (mamma) og Øystein Nytrø (pappa)

Jeg heter Audun og er 4 1/2 år gammel og er nesten like lang som skiene mine. Storesøsteren min med det lange håret heter Ane og er 10 år, mens lillesøster med krøllene heter Åse og er 2 1/2. Denne helga hadde pappa lovet at vi skulle på hyttetur. Jeg hadde gledet meg i mange dager.

Vi skulle dra på fredag etter at barnehagen var ferdig. Da vi kom hjem, sa mamma at vi kanskje burde vente til lørdag siden Åse hadde vært litt syk og pappa kom seint hjem. Det syntes ikke jeg var noe hyggelig og ble svært fornærmet. Åse så helt frisk ut. Dessuten sa jeg at de godt kunne bære meg ut i bilen og dra når jeg hadde sovnet.

Det ble til at vi dro på lørdag. Mamma og pappa hadde pakket mye kvelden før, men det tok lang tid å komme avgårde likevel. Mamma fant ikke nøklene sine og måtte ta av klisteret på skiene og smøre mange matpakker og lage varm drikke. Ane fant dessuten ut at hun skulle lage pinnebrøddeig. Den første deigen ble for klissete, men den andre ble fin. Det ble mel og søl på hele kjøkkenet og mamma ble sint. Så bærsjet Åse, og jeg trodde vi aldri skulle komme avgårde. Pappa sa at de andre vi skulle dra sammen med sikkert måtte vente en time og pustet tungt da vi endelig satte oss i bilen.

Bilturen gikk greit. Den tok litt lang tid, men vi koste oss med boller. Jeg rakk å spise to boller og slåss litt med lillesøster før vi kom frem. Parkeringsplassen lå i enden av en smal snødekt vei. Mamma måtte putte penger i en kasse for at vi skulle få kjøre det siste stykket. Stine og Martin ventet sammen med pappaen sin på parkeringsplassen. De er omtrent like store som Ane. Jeg har vært på ferie sammen med dem før. Jeg liker Martin best fordi han bøller sånn. Martin kjører mye på snøbrett. Stine har arvet skiene hans og han har ikke fått nye. Derfor skulle han få låne et par ski av Ane som har både smale, gule ski og brede, blå ski. De hadde nok ventet en stund, men de kunne jo ikke gå uten skiene heller. Nå tok Ane, Stine og Martin på seg skiene og gikk i forveien.

Sigurd, som er like gammel som meg, og storebroren Bård hadde dratt sammen med foreldrene sine like før vi kom. Pappa prøvde å overtale Åse til å sitte i pulken, men det ville hun slett ikke. Hun skal alltid gjøre det